

بررسی جایگاه بانوان در اشعار عصر بیداری

مطالعه موردی سید اشرف الدین گیلانی «نسیم شمال»

محمد رحمانی^۱، رضا رحمانی^۲

^۱ دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد حقوق خصوصی دانشگاه آزاد اسلامی تاکستان

چکیده

یکی از ابعاد مهم عصر مشروطه، پیدایش ادبیات سیاسی-اجتماعی و شعر مردمیست. شاعران فراوانی در مقابل گروه اندکی که هنوز شعر بازگشتی می‌سرودند، به زبان مردم و برای آنان شعر سرودند و هم‌آوا با مشروطه‌خواهان، فریاد آزادی و نفرت از بیگانه و هر آن‌چه نابرابریست را سر دادند. در این میان اشرف‌الدین حسینی قزوینی (۱۳۱۳-۱۲۴۷ ش.)، معروف به نسیم شمال زبان مردم کوچه و بازار، لحن عامیانه، طنزآمیز و بی‌پروا را در اشعار خود به کار گرفت، او در کلیات دیوان به بانوان در جایگاه مهمی از مخاطبان خود نگاه کرد و اشعاری به زبان آنان و برای آن‌ها سرود. نسیم شمال را باید در زمره شاعران مدافع حقوق بانوان دانست. او از جمله شاعرانیست که در مبارزه با جهل و استثمار و نیز تنویر افکار عمومی، در راستای طرد هرگونه ظلم و تعدی، نقش بسزایی داشته است. در این مقاله کوشش می‌شود به آن دسته از اشعاری که نسیم شمال درباره بانوان سروده است را مورد بررسی قرار می‌دهیم. هدف این پژوهش بررسی جایگاه بانوان در اشعار نسیم شمال است، جامعه مورد بررسی دیوان نسیم شمال است.

واژه‌های کلیدی: نسیم شمال، سید اشرف الدین گیلانی، بانوان، اشعار، جایگاه زن